REZOLUCIJA (EU) 2021/1681 EUROPSKOG PARLAMENTA

od 29. travnja 2021.

s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća ECSEL za financijsku godinu 2019.

EUROPSKI PARLAMENT,

— uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća ECSEL za financijsku godinu 2019.,

— uzimajući u obzir članak 100. Poslovnika i Prilog V. Poslovniku,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A9-0108/2021),

A. budući da je Zajedničko poduzeće za elektroničke komponente i sustave za vodeći položaj Europe (ECSEL) („Zajedničko poduzeće") osnovano 6. svibnja 2014. kao zajedničko poduzeće u smislu članka 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u svrhu provedbe zajedničke tehnološke inicijative „Elektroničke komponente i sustavi za vodeći položaj Europe" („ECSEL") za razdoblje do 31. prosinca 2024.;

B. budući da je Zajedničko poduzeće osnovano Uredbom Vijeća (EU) br. 561/2014 ([1]) u svibnju 2014., koja je stupila na snagu 27. lipnja 2014., kako bi zamijenilo i naslijedilo zajednička poduzeća ARTEMIS i ENIAC;

C. budući da su članovi Zajedničkog poduzeća Unija, države članice te, na dobrovoljnoj osnovi, pridružene zemlje („države sudionice") te udruženja koja u svojstvu privatnih članova („privatni članovi") predstavljaju poduzeća i druge organizacije aktivne u području elektroničkih komponenti i sustava u Uniji;

D. budući da doprinosi Zajedničkom poduzeću za čitavo razdoblje trajanja programa Obzor 2020. iznose 1 184 874 000 EUR od Unije (uključujući odobrena sredstva EFTA-e), za administrativne i operativne troškove, 1 170 000 000 EUR od država sudionica, za operativne troškove i razmjerno financijskom doprinosu Unije, te najmanje 1 657 500 000 EUR od privatnih članova;

Upravljanje proračunom i financijama

1. primjećuje da je Revizorski sud u svojem izvješću o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća za financijsku godinu 2019. („izvješće Revizorskog suda") utvrdio da godišnja računovodstvena dokumentacija Zajedničkog poduzeća u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje Zajedničkog poduzeća na dan 31. prosinca 2019. te rezultate poslovanja, novčane tokove i promjene u neto imovini za godinu završenu tim danom, u skladu s financijskim propisima Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije; ustvrđuje da su transakcije na kojima se temelji računovodstvena dokumentacija zakonite i pravilne u svim značajnim aspektima;

2. prima na znanje da je ukupni raspoloživi proračun Zajedničkog poduzeća za financijsku godinu 2019. (što uključuje ponovno unesena neiskorištena odobrena sredstva iz prethodnih godina, namjenske prihode i preraspodjelu sredstava u sljedeću godinu) obuhvaćao odobrena sredstva za preuzimanje obveza u iznosu od 203 966 000 EUR i odobrena sredstva za plaćanje u iznosu od 232 545 000 EUR; prima na znanje da je stopa korištenja za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosila 100 %, a za plaćanje 80 %;

3. konstatira na temelju izvješća Revizorskog suda da je Unija na kraju 2019. doprinijela iznosom od 637 600 000 EUR iz fonda Sedmog okvirnog programa za sufinanciranje aktivnosti u okviru Sedmog okvirnog programa te dodatnim iznosom od 17 931 000 EUR za sufinanciranje povezanih administrativnih troškova te da su kumulativne obveze za aktivnosti koje je Zajedničko poduzeće Zajedničko poduzeće preuzelo u lipnju 2014. iznosile 447 342 072 EUR (ARTEMIS 101 425 148 EUR i ENIAC 345 916 924 EUR); konstatira na temelju izvješća Revizorskog suda da je Zajedničko poduzeće na kraju 2019. opozvalo oko 21 800 000 EUR (otprilike: ARTEMIS 10 700 000 EUR i ENIAC 11 100 000 EUR) i platilo 372 480 443 EUR (ARTEMIS 78 362 170 EUR i ENIAC 294 118 273 EUR);

4. konstatira na temelju izvješća Revizorskog suda da je stopa izvršenja Zajedničkom poduzeću 2019. dostupnih odobrenih sredstava za plaćanje u iznosu od 44 805 000 EUR za sufinanciranje projekata u okviru Sedmog okvirnog programa bila 45,3 % te da je ta niska stopa uglavnom bila posljedica kašnjenja nacionalnih tijela za financiranje u izdavanju potvrda na završetku projekta za tekuće aktivnosti u okviru Sedmog okvirnog programa;

([1]) SL L 169, 7.6.2014., str. 152.

nadalje napominje da se, s obzirom na to da je program zaključen krajem 2017., zbog tih kašnjenja povećava rizik od toga da se sredstva iz Sedmog okvirnog programa koja su već dodijeljena Zajedničkom poduzeću možda neće u potpunosti iskoristiti; poziva Zajedničko poduzeće da tijelu nadležnom za davanje razrješnice podnese izvješće u vezi s time;

5. konstatira da je 30 država sudionica tijekom razdoblju predviđenog u Uredbi (EU) br. 561/2014 dužno doprinijeti najmanje 1 170 000 000 EUR operativnim aktivnostima Zajedničkog poduzeća u okviru Obzora 2020. te da su do kraja 2019. države sudionice koje sudjeluju u pozivima na dostavu prijedloga za razdoblje 2014. –2018. preuzele obveze u iznosu od otprilike 763 530 000 EUR i izvršile plaćanja u iznosu od otprilike 341 600 000 EUR (29,2 % ukupnih potrebnih doprinosa); konstatira na temelju izvješća Revizorskog suda da niska razina doprinosa država sudionica proizlazi iz toga što neke od država sudionica priznaju i prijavljuju svoje troškove Zajedničkom poduzeću tek nakon zaključenja projekata u okviru programa Obzor 2020. kojima pružaju potporu;

6. konstatira da je od 1 657 500 000 EUR doprinosa koje su privatni članovi (iz sektora) trebali dati za aktivnosti Zajedničkog poduzeća tijekom razdoblja predviđenog za program u Uredbi, na kraju 2019. Zajedničko poduzeće procijenilo (izvijestilo, ali ne i potvrdilo) da su članovi dali doprinose u naravi u visini od 705 410 000 EUR, dok je novčani doprinos Unije na kraju 2019. iznosio 681 483 000 EUR (prema Uredbi (EU) br. 561/2014, do 1 184 874 000 EUR), a potvrđeni doprinos u naravi iz sektora 102 559 000 EUR; nadalje konstatira da je novčani doprinos članova iz sektora iznosio 14 922 000 EUR; prima na znanje iz izvješća Revizorskog suda da Zajedničko poduzeće može izračunati stvarni iznos doprinosa u naravi koje izdvajaju sektorski članovi tek nakon što po završetku programa potvrdi doprinose država sudionica, što objašnjava zašto je prijavljen, ali još nije i potvrđen velik iznos sektorskih doprinosa u naravi. poziva države sudionice da poštuju svoje obveze iz članka 4. Uredbe (EU) br. 561/2014 u pogledu doprinosa i izvješćivanja o njima;

7. primjećuje da se u zajedničkim poduzećima koja primaju financijske doprinose od privatnih članova primjenjuju različiti postupci; poziva na harmonizaciju izračuna doprinosa u naravi u svim zajedničkim poduzećima; smatra da bi zajednički postupak trebao sadržavati transparentne i učinkovite metode evaluacije pomoću kojih bi se mogla utvrditi stvarna vrijednost doprinosa; poziva Revizorski sud da provede nadzor nad revizijama koje provode neovisni vanjski revizori; također poziva na uspostavu odgovarajućeg pravnog okvira kojim će se zajamčiti da će se traženi iznos financijskog doprinosa ostvariti do kraja programa; napominje da bi taj pravni okvir mogao uključivati zahtjeve da se privatni doprinosi plaćaju prije ili istodobno kad i odgovarajući doprinos Unije;

8. konstatira na temelju izvješća Revizorskog suda da su 2019. stope izvršenja raspoloživog proračuna za projekte Obzora 2020. bile 100 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza, odnosno 89 % za odobrena sredstva za plaćanje te da su plaćanja pretfinanciranja za projekte odabrane u okviru poziva na podnošenje prijedloga iz 2018. i 2019. činila 67 % vrijednosti operativnih plaćanja izvršenih tijekom godine; nadalje konstatira na temelju izvješća Revizorskog suda da je Zajedničko poduzeće preraspodijelilo 19 000 000 EUR neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje iz proračuna za prethodne godine u operativni proračun za 2019., čime je početni proračun za isplate bespovratnih sredstava u okviru programa Obzor 2020. povećan sa 163 080 000 EUR na 182 147 000 te da je Zajedničko poduzeće obrazložilo tu preraspodjelu očekivanim povećanjem zahtjeva tijekom 2019. za povrat troškova u vezi s pozivima iz 2014. i 2015. u okviru programa Obzor 2020. te da je do kraja 2019. izvršeno 59 % preraspodijeljenog proračuna;

Uspješnost

9. konstatira da se Zajedničko poduzeće koristi ključnim pokazateljima uspješnosti za praćenje operativne uspješnosti i uspješnosti programa te posebnim zajedničkim ključnim pokazateljima uspješnosti za Obzor 2020., kao i da se pokazatelji koriste i za praćenje međusektorskih pitanja;

10. traži od Zajedničkog poduzeća da preispita svoju komunikacijsku strategiju kako bi se osiguralo da su relevantni dionici svjesni svoje zadaće, aktivnosti i postignuća;

11. poziva Komisiju i Revizorski sud da dubinskom metodom praćenja uspješnosti ocijene dodanu vrijednost Zajedničkog poduzeća i da pritom uzmu u obzir učinak na društvo i zapošljavanje kao i utjecaj na tržište; smatra da smatra da bi se pri budućem financiranju, odnosno preraspodjeli financiranja Unije, trebalo voditi rezultatima te evaluacije;

12. napominje da ukupni učinak financijske poluge za programe Zajedničkog poduzeća u 2019. (odnosno trošak programa Obzor 2020. umanjen za financijska sredstva Unije i podijeljen s financijskim sredstvima Unije) iznosi tri; nadalje konstatira da se za 1 EUR sredstava iz programa Obzor 2020 povlači 0,93 EUR iz nacionalnih fondova ili europskih strukturnih i investicijskih fondova;

13. konstatira da je Zajedničko poduzeće 2019. objavilo tri poziva na podnošenje prijedloga (za istraživačko i inovacijsko djelovanje, inovacijsko djelovanje te za djelovanje za koordinaciju i potporu), na temelju kojih je odabrano 15 od 40 projekata suradnje: osam istraživačkih i inovacijskih djelovanja i šest inovacijskih djelovanja, kao i jedno djelovanje za koordinaciju i potporu; nadalje prima na znanje da su potpisani sporazumi o dodjeli bespovratnih sredstava za 13 prijedloga odabranih na temelju poziva na podnošenje prijedloga iz 2018. te da svi ti projekti započeli s aktivnosti 2019.; osim toga, prima na znanje tri vodeće inicijative – Mobility.E, Industry4.E i Health.E – kojima se sudionicima u okviru Zajedničkog poduzeća omogućuje da nastave dopirati do drugih zajednica (na primjer, pružanjem pomoći u unapređenju zajedničke aktivnosti sa Zajedničkim poduzećem IMI u vezi s projektom *Trials@Home*; u tu svrhu odobren je poseban poziv na podnošenje prijedloga u planu rada za 2020.); prima na znanje da su ostvareni svi operativni ciljevi Zajedničkog poduzeća za 2019.;

14. primjećuje da je, prema izvješću Revizorskog suda, na kraju 2019. stopa provedbe programa Obzor 2020. iznosila 71 % u pogledu postupaka poziva na podnošenje prijedloga za aktivnosti dodijeljene Zajedničkom poduzeću;

15. prima na znanje neovisnu studiju učinka „Studija o učinku aktivnosti koje se financiraju sredstvima ECSEL-a” objavljenu u srpnju 2020. u kojoj je zaključeno da je Zajedničko poduzeće već ostvarilo znatna postignuća na gospodarskoj i društvenoj razini pružanjem pozitivnog okvira za izgradnju povjerenja i preuzimanje rizika te jasnim doprinosom uspostavi odgovarajućih uvjeta ili okruženja kako bi se inovacije mogle razvijati i na razini projekata i na razini programa; nadalje napominje da je u studiji zaključeno da Zajedničko poduzeće može poticati istraživanja i razvoj, kao i rješenja koja izravno koriste građanima Unije i kojima se rješavaju društveni izazovi;

16. napominje da pitanje prava intelektualnog vlasništva treba rješavati u svim ugovorima koji mogu proizvesti željeni ishod ili rezultat izvršenja; podsjeća da je cilj prava intelektualnog vlasništva zaštita prava pojedinačnih stvaratelja, ali i pružanje pojedinosti o tome kako će se ta prava koristiti u budućnosti; napominje da bi, s obzirom na to da se aktivnost financira i javnim sredstvima, rezultati trebali biti transparentni, dostupni javnosti i da bi u određenim slučajevima trebali ispunjavati posebne zahtjeve, primjerice u pogledu interoperabilnosti; poziva Komisiju da predloži pravni okvir u pogledu prava intelektualnog vlasništva i njihove provedbe na tržištu, uključujući posebne zahtjeve i raspodjelu dobiti;

17. prima na znanje informacije iz godišnjeg izvješća o radu Zajedničkog poduzeća za 2019. u pogledu rodne ravnoteže u okviru projekata inicijative „Elektroničke komponente i sustavi za vodeći položaj Europe”, prema kojima je ukupan broj žena koje su sudjelovale u tim projektima koji su bili u tijeku 2019. i projektima koji su prijavljeni te godine (koji traju od 2014., 2015. i 2016., 2017. i 2018.) iznosio 20 %, od čega se 13 % odnosilo na istraživačka djelovanja i 7 % na neistraživačka djelovanja;

18. poziva Komisiju da osigura da programi aktivnosti Zajedničkog poduzeća u budućnosti budu u skladu sa zahtjevima i ciljevima predviđenima pravom Unije u pogledu digitalizacije te da slijede strategije u tom području koje su utvrdile Komisija i industrija;

Unutarnje kontrole

19. primjećuje iz izvješća Revizorskog suda da je Zajedničko poduzeće uspostavilo pouzdane postupke *ex ante* kontrole koji se temelje na pregledima financijske i operativne dokumentacije te da krajem 2019. Zajedničko poduzeće još nije započelo postupak provedbe novog okvira unutarnje kontrole (OUK) Komisije koji se temelji na 17 načela unutarnje kontrole, koji je obvezno provoditi; na temelju odgovora Zajedničkog poduzeća konstatira da je ono tijekom 2020. akcijskim planom pokrenulo prijelaz na novi okvir za unutarnju kontrolu (OUK) te da u ovom trenutku definira kriterije praćenja unutarnje kontrole prije nego ih potvrdi rukovodstvo, kao i da, prije dovršetka prijelaza na novi OUK, Zajedničko poduzeće nastavlja primjenjivati i pratiti svoj sveobuhvatan skup postojećih standarda unutarnje kontrole; poziva Zajedničko poduzeće da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o razvoju događaja u tom pogledu;

20. na temelju izvješća Revizorskog suda konstatira da je Zajedničko poduzeće poduzelo korake kako bi procijenilo provedbu *ex post* revizija koje su obavila nacionalna tijela za financiranje te je od tih tijela zaprimilo pisane izjave u kojima potvrđuju da se provedbom njihovih nacionalnih postupaka pruža razumno jamstvo u pogledu zakonitosti i pravilnosti transakcija, ali i da zbog znatnih razlika u metodologijama i postupcima koje primjenjuju različita nacionalna tijela za financiranje Zajedničko poduzeće nije u mogućnosti izračunati jedinstvenu pouzdanu ponderiranu stopu pogreške ili stopu preostale pogreške za plaćanja u okviru Sedmog okvirnog programa; na temelju izvješća Revizorskog suda nadalje konstatira da su 2019. plaćanja koja je Zajedničko poduzeće izvršilo za projekte u okviru Sedmog okvirnog programa iznosila 20 305 796 EUR (u usporedbi s 41 247 048 EUR 2018.), što predstavlja 11,2 % (u usporedbi s 22 % 2018.) ukupnih operativnih plaćanja koja je Zajedničko poduzeće izvršilo 2019., te da je za ta plaćanja Revizorski sud primijenio stopu preostale pogreške koju je Glavna uprava za

istraživanje i inovacije Europske komisije utvrdila za sve programe u okviru Sedmog okvirnog programa, a koja je krajem 2019. bila 3,52 %;

21. primjećuje iz izvješća Revizorskog suda da je za plaćanja u okviru programa Obzor 2020. Zajednička služba Komisije za reviziju odgovorna za *ex post* revizije te da je na temelju rezultata *ex post* revizija dostupnih krajem 2019. Zajedničko poduzeće zabilježilo reprezentativnu stopu pogreške od 3 % i stopu preostale pogreške od 1,48 % za projekte u okviru programa Obzor 2020. (poravnanje i završna plaćanja); nadalje, iz prijedloga Komisije za uredbu o programu Obzor 2020. prima na znanje da je rizik od pogreške na godišnjoj razini u rasponu od 2 do 5 % realističan cilj (uzimajući u obzir troškove kontrola, mjere pojednostavnjenja predložene radi smanjenja složenosti pravila i povezani inherentni rizik povezan s nadoknadom troškova istraživačkog projekta) te da je krajnji cilj za preostalu razinu pogreške pri zaključenju programa (nakon što se uzme u obzir financijski učinak svih revizija, korektivnih mjera i mjera povrata) da ona bude što je moguće bliža razini od 2 %;

22. konstatira da je Revizorski sud u okviru kontrola operativnih plaćanja proveo reviziju nasumično odabranih plaćanja u okviru programa Obzor 2020. izvršenih 2019. na razini krajnjih korisnika kako bi mogao potvrditi stope pogreške utvrđene *ex post* revizijama; konstatira da je Revizorski sud tim detaljnim revizijama otkrio sustavne pogreške povezane s prijavljenim troškovima za osoblje, pri čemu su glavni izvori pogrešaka bili su pogrešan izračun naknade po satu za vlasnika društva i primjena godišnjih naknada po satu koje se nisu temeljile na završenoj financijskoj godini; poziva Zajedničko poduzeće da poboljša svoj sustav prijavljivanja troškova za osoblje te da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o razvoju događaja u tom pogledu;

23. konstatira da je Zajedničko poduzeće u travnju 2018. donijelo akcijski plan i da su neke aktivnosti već dovršene, a većina aktivnosti trebala se provesti 2019., dok se za neke smatralo da su izvan područja djelovanja Zajedničkog poduzeća;

24. konstatira na temelju izvješća Revizorskog suda da je Zajedničko poduzeće dogovorilo raspored plaćanja za reguliranje stanja u pogledu novčanih doprinosa za administrativne troškove u iznosu većem od 1 000 000 EUR koji nisu bili fakturirani sektorskom članu AENEAS-u, pitanje koje je Revizorski sud naveo u reviziji za razrješnicu 2018. godine, te da je AENEAS-u izdalo prvi nalog za povrat u iznosu od 549 500 EUR, a da se, u skladu s rasporedom plaćanja, preostali iznos od 550 023 EUR trebao naplatiti tijekom 2020.;

Unutarnja revizija

25. konstatira da je Služba za unutarnju reviziju (IAS) u posljednjem tromjesečju 2019. izvršila praćenje revizijskih preporuka s ciljem procjene napretka u provedbi otvorenih preporuka proizašlih iz prethodnih revizija te službe te da je zaključila da su sve preporuke iznesene tijekom revizije sada zajedničkog centra za provedbu učinkovito provedene; prima na znanje da je u pogledu revizije upravljanja uspješnošću aktivnosti Zajedničkog poduzeća jedna preporuka (o pokazateljima uspješnosti i alatima za praćenje) učinkovito provedena, dok je druga preporuka (u pogledu okvira uspješnosti) i dalje otvorena, s obzirom na to da je djelomično provedena; napominje da je Služba za unutarnju reviziju u srpnju 2019. objavila strateški plan unutarnje revizije za razdoblje 2019. –2021. koji se temelji na rezultatima dubinske procjene rizika koju je Služba za unutarnju reviziju izvršila u studenome 2018.; nadalje konstatira da je, nastavno na plan unutarnje revizije 2019. pokrenuta i još uvijek je u tijeku revizija provedbe i zaključenja sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava Zajedničkog poduzeća u okviru programa Obzor 2020., kojom se procjenjuje primjerenost oblika uspostavljenih unutarnjih kontrola te njihova učinkovitost i djelotvornost;

26. konstatira na temelju izvješća Revizorskog suda da Zajedničko poduzeće treba poboljšati proces interne komunikacije radi otkrivanja korisnika kojima prijeti stečaj i pravodobnog prijavljivanja pretfinanciranja za koje postoji rizik da se neće moći izvršiti povrat te da bi stoga vrijednost pretfinanciranja u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji mogla biti prikazana većom od stvarne; poziva Zajedničko poduzeće da tijelo nadležno za davanje razrješnice obavještava o razvoju događaja u tom pogledu;

Upravljanje ljudskim resursima

27. konstatira da je 31. prosinca 2019. Zajedničko poduzeće zapošljavalo 30 od 31 odobrenog člana osoblja, s obzirom na to da je jedno radno mjesto za upućenog nacionalnog stručnjaka bilo odobreno, ali ne i popunjeno; prima na znanje da je Zajedničko poduzeće uložilo znatne napore u pripremu ažuriranja provedbenih pravila Pravilnika o osoblju.